

Streszczenie

Celem podjętych badań było prześledzenie związków pomiędzy stylem przywiązania do własnej matki, obrazem siebie jako matki, obrazem swojej matki jako matki i więzi z dzieckiem u kobiet w ciąży (badanie 1) i pół roku po narodzinach dziecka (badanie 2). Prześledzono też dynamikę tych zmiennych w czasie (badanie 3).

Badanie miało charakter podłużny, kobiety były badane w ciąży, a następnie około pół roku po narodzinach dziecka. W pierwszym badaniu wzięło udział 206 kobiet, zaś w drugiej części badania wzięło udział 86 kobiet. Czas kontaktowania się z uczestniczkami wyliczany był oparciu o przewidywaną datę porodu.

W pierwszej części badania kobiety wypełniały: Listę Przymiotników ACL (odpowiadając na pytania : „ja jako matka” i „moja matka jako matka”), Kwestionariusz więzi z dzieckiem w czasie ciąży (WZD), Kwestionariusz Badania Przywiązania (ECR), ankietę socjodemograficzną własnego autorstwa. W drugim etapie badania kobiety wypełniały Listę Przymiotników ACL (odpowiadając na pytania : „ja jako matka” i „moja matka jako matka”), Kwestionariusz Przywiązania po Porodzie (PBQ), Kwestionariusz Badania Przywiązania (ECR).

Wyniki badania pierwszego pokazały, że styl przywiązania do matki jest związany z „potrzebą autonomii”, mierzoną za pomocą ACL oraz z „podejmowaniem roli rodzicielskiej” w kwestionariuszu WZD. Badanie pokazało także istotny związek pomiędzy stylem przywiązania do własnej matki a obrazem własnej matki jako matka. Korelacja 32 z 37 skal ACL była istotna statystycznie: *całkowita lista wybranych przymiotników, przymiotniki pozytywne, przymiotniki negatywne, typowość, potrzeba osiągnięć, potrzeba dominacji, potrzeba wytrwałości, potrzeba porządku, potrzeba rozumienia siebie i innych, potrzeba opiekowania się, potrzeba afiliacji, potrzeba kontaktów heteroseksualnych, potrzeba ekshibicjonizmu psychicznego, potrzeba agresji, potrzeba doznawania opieki i wsparcia, potrzeba poniżania się, potrzeba podporządkowania, samokontrola, zaufanie do siebie, przystosowanie osobiste, Ja idealne, osobowość twórcza, przywództwo, męskość, kobiecość, rodzic opiekuńczy, dorosły, dziecko spontaniczne, dziecko uległe, wysoka oryginalność – niska inteligencja, niska oryginalność – niska inteligencja, niska oryginalność- wysoka inteligencja*. Okazało się, że kobiety o największym nasileniu lęku i unikania podają najmniej przymiotników w opisie swoich matek.

W drugim badaniu zaobserwowano statystycznie istotną korelację pomiędzy stylem przywiązania do własnej matki a obrazem siebie jako matki oraz obrazem swojej matki jako

matki. Zależność pomiędzy obrazem siebie jako matki a obrazem swojej matki jako matki był także istotny statystycznie. Nie zaobserwowano statystycznie istotnych korelacji pomiędzy stylem przywiązania do własnej matki a więzią z dzieckiem po narodzinach dziecka.

Śledząc dynamikę badanych zmiennych, zauważono że odnośnie obrazu siebie jako matki kobiety, niezależnie od stylu przywiązania, uzyskiwały wyższe wyniki w pierwszym pomiarze (tzn. zaznaczały więcej przymiotników dotyczących opisu siebie jako matki). Zaobserwowano efekt interakcji pomiędzy stylem przywiązania do matki a *potrzebą zmiany*, mierzoną za pomocą ACL. Obraz własnej matki jako matki zależy od poziomu unikania w stylu przywiązania do matki, niezależnie od pomiaru. Efekt interakcji występował pomiędzy stylem przywiązania do własnej matki a przystosowaniem osobistym, rozumianym jako pozytywne nastawienie do ludzi i aktywności oraz wiary we własne kompetencje doprowadzania spraw do końca. Zaobserwowano związek pomiędzy więzią z dzieckiem w ciąży, więzią z dzieckiem po narodzinach dziecka i stylem przywiązania do własnej matki. Problemy z więzią po porodzie jak również więź z dzieckiem po jego narodzinach ujemnie korelują z *podejmowaniem roli rodzicielskiej, traktowaniem dziecka jako odrębnej istoty, nawiązywaniem interakcji z dzieckiem, przypisywaniem dziecku właściwości oraz z więzią z dzieckiem w czasie ciąży*. Wykazano również negatywny związek pomiędzy *złością i odrzuceniem dziecka* po porodzie a *podejmowaniem roli rodzicielskiej, traktowaniem dziecka jako odrębnej istoty oraz poziomem ogólnej więzi z dzieckiem w czasie ciąży* matki. Głównym wyznacznikiem więzi z dzieckiem po narodzinach jest więź z dzieckiem w ciąży.